VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

Közgazdász

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

V. ÉVFOLYAM, 5. SZÁM. Ára: 30 fillér 1963. MÁRCIUS 11.

115. ÉVFORDULÓ

(Mészáros Ilona felv.)

Szegeden...

szerepelt március 4-én, hétfőn, egyetemünk népi tánc- és zenekara, a szegedi ÉDOSZ meghívására. A Szegedi Nemzeti Színház kamaraszínházában tartott előadás, amelyen a szakszervezet táncosaival közös műsort adtak, sikeres volt. Itt tartotta az együttes „Cigánytánc" című új számának ősbemutatóját is. A tánc zenéjét Albert István, koreográfiáját Náfrádi László szerezte.

Táncosaink és zenészeink e fellépésükkel viszonozták a szegediek műsorát, amelyet az ősszel, az egyetem aulájában adtak.

Mindannyian másképp képzeljük el

Talán múltkori cikkünk hatása is megmutatkozik abban, hogy a vezetőségválasztó KISZ-gyűléseken számtalan hallgató mondta el további véleményét egyetemünk KISZ-életéről. A teljesség érdekében folytatjuk a vélemények ismertetését.

Elsőnek *Kalász Mária* elsőéves agrárszakos hallgatóval beszélgettem.

— Legfőbb ideje, hogy az agrárszak KISZ-szervezete elvált a kereskedelmi szakosoktól. Korábban, ha rólunk volt szó, nagyon gyakran hangzott el ez a mondat: „van még egy agrárszak is". A 2-es csoportban — ahol vagyok —, jó közösségi szellem alakult ki, s szerintem a jó szervezeti életnek alapfeltétele az, hogy az egyes KISZ-csoportok önmagukban is jó kollektívát alkossanak.

„Én csak szürke tag vagyok" — szabadkozik *Fehérvári István* III. éves, agrárszakos hallgató, mikor beszélgetés közben a KISZ-re terelődik a szó. — Ugy érzem, hogy nekem semmit sem nyújtott a szervezet. Lehet, hogy ez az én hibám is, mert nem nagyon kapcsolódtam be a mozgalmi életbe.

—Miért nem?

— Egyetemünkön a KISZ-élet kizárólag a gyűlésekre szorítkozik. Ez a havonta megtartott összejövetel a tagokat egyáltalán nem tudja fellelkesíteni. Az emberek nem érdeklődnek, s hogy ezzel a kifejezéssel éljek, „nyűgnek" veszik az ilyesfajta KISZ-megmozdulásokat. (Talán jogosan.) Teljesen érdektelenül szavazunk, gyakran magunk sem tudjuk, hogy mire.

Vagy itt van például az ISZM. Sokan alig tudják már most, hogy mit vállaltak egy fél éve. A 20 óra fizikai munka teljesítésével még nem lenne baj, de a többi... A politikai, tanulmányi vállalások mögött nem érezzük a tartalmat. Egyáltalán nem a jelvényre van szükség. Az ISZM célja az lenne, hogy tartalommal töltse meg szervezeti életünket — de ezt azt hiszem mindannyian másképp képzeljük el.

— Te például hogyan képzeled?

— Több közös megmozdulásra van szükség, színház-, mozi-, tárlatlátogatásra, szellemi vetélkedőkre, s még vég nélkül sorolhatnám.

E feladatok megoldása a KISZ-csoportokra vár. A decentralizáció talán könnyebbséget jelent egy-egy alapszervezetben. A megvalósítás azonban csak az egyes csoportokban történhet.

— Egy-egy KISZ-csoportban vagy akár alapszervezetben egy-két ember dolgozik. Szerintem az egyik legjelentősebb hiba az aktivitás hiánya — kezdi *Csorba András* III. éves külkereskedelmi szakos hallgató.

— A KISZ-gyűlésekre *ha* eljárnak is, formális. Csak azért, mert van, és mert *illik*. Ötlet, javaslat ha születik is, kizárólag egymás között vitatják meg, nyilvánosan nem közlik. Amikor egy javaslat megvalósítására kerül sor, az akkor is olyan „fogjuk és vigyétek" alapon történik.

A taggyűléseken — s ez nagyon szomorú — a legnagyobb gond, hogy meddig tart, mikor van vége?

— Hogyan lehetne ezen változtatni?

— Ugy gondolom, az aktivistáknak *egyenként* kellene beszélni a különösen passzív tagokkal. Egy-egy program megszervezésénél a tagság véleményét, javaslatát, kívánságát *előzőleg* kellene megkérdezni.

Egy-egy ismeretterjesztő „előadás" gyors, monoton felolvasásból áll, s a téma, amely egyébként közérdeklődés tárgyát képezné, a forma miatt elveszti varázsát, s így senki sem figyel oda.

S hogy mennyire szükség van a KISZ-által szervezett ismeretterjesztő előadásokra, Csorba András a különböző képzőművészeti előadásokat említette: a Picasso, a Csontváry-előadásokat. Ezeket rendszeresíteni kellene minden hét egy bizonyos napjára. Zeneműveket népszerűsítő előadást is gyakrabban kellene tartani.

Brüll Mária

FALVAKRÓL, EMBEREKRŐL...

Február második felében egyetemünk 16 hallgatója falukutató és népművelési munkán vett részt, más egyetemek hallgatóival közösen. Mindnyájan más és más helyen voltak, s a következőkben néhányan tapasztalataikról és élményeikről mondanak el néhány szót.

Rednágel Jenő, IV. éves agrár szakos hallgató, a Fejér megyei *Balatonbozsokon* töltött tíz napot. Mint elmondotta, számára a legnagyobb meglepetést az emberek nagy

művelődési igénye

okozta. A 900 lakosú községben hallatlanul sokat olvasnak, igaz, főleg csak magyar klasszikusokat, ugyanakkor azonban igen nagy az érdeklődés a verskötetek iránt. Általában egy-egy kölcsönzési napon 40—45 ember távozik a könyvtárból, átlag 3—4 kötettel. Igen sok családnál találtak kisebb-nagyobb könyvtárat is. Örömmel tapasztalta azt is, hogy a lakások berendezése majd mindenütt modern. Sok a kép, igaz, sok közötte a giccs is. Az átlagkereset elég magas a faluban. A lakosság fele a közeli állami gazdaság hatalmas kertészetében dolgozik, egyharmada pedig ipari munkás, Várpalota és Füzfő üzemeiben. Természetes, egy-két negatív jelenséggel is találkozott. Például a helyi KISZ-szervezet nem működik elég jól, és a falu fiatalságát nem a KISZ, hanem az ún. tűzoltószervezet fogja össze, egy nagyon agilis, jól szervező vezető segítségével. De kilátás van arra, hogy a KISZ-szervezet is megszilárdul, és a szépen fejlődő faluban a fiatalok is jobban megtalálják a helyüket.

Egy másik IV. éves agrár szakos hallgató, Bokor Ádám, már nem ilyen pozitívan nyilatkozott a látottakról. Szintén Fejér megyében volt, a 600 lakosú *Sárkeszben*. A falu alacsony kulturális színvonala megdöbbentette. A faluban nincs értelmiség, csupán három tanító, de ebből is kettő nem a faluban lakik, s a helybeli tanító már öreg, beteg. Az emberek értelmesebb, érdeklődőbb része nem is marad a faluban, az iparba megy dolgozni. A tsz-ben csak öregek vannak, s ezek egyharmada nyugdíjas. A faluban alig van fiatal, aki csak teheti, elmegy. Még mindig divatos az „egyke". Sok az üres, elhagyott ház. Új szinte nincs is. A faluban sem orvos, sem szülésznő, sem ápolónő nincs.

Elhaló falu

Kultúrháza elhanyagolt, kihasználatlan. Az 1500 kötetes könyvtár hasonlóképp, de a KISZ-szervezet teljesen életképtelen. Mindössze 8—10 tagja van. A tsz is gyenge. Nincs se szakember, se gép. Esetleg csak a tsz megfelelő gépesítése segítene valamit a falu jelenleg szomorú helyzetén.

Páncél Róbert IV. éves általános szakos hallgató *Borsodnádasdon* volt. A közel 5000 lélekszámú község lemezárugyáráról országszerte ismert. A helybeliek többsége gyárban dolgozik, de a 2500 embert foglalkoztató üzem még negyven környező falura is kiterjeszti szívó hatását. Az emberek rendezett anyagi körülmények között élnek (a tsz is 30 forintot fizet munkaegységenként). Annál inkább meglepő volt számára, hogy az anyagi jólét itt nem párosul a kulturális igények növekedésével, s ez talán a legnagyobb probléma, mellyel a helyi szerveknek a jövőben szembe kell nézni. A kultúrház nincs megfelelően kihasználva, az ismeretterjesztő előadások színvonala alacsony, és így nem is lehet csodálkozni azon, hogy csekély irántuk az érdeklődés. Ugyanakkor azonban a községben nagyon sok a televíziókészülék. Borsodnádasdon két KISZ-szervezet is működik. Egyik a faluban, másik a gyárban, ahol a függetlenített KISZ-titkár jól irányítja a szervezet életét. A falusi KISZ-szervezet

nagyon gyenge

de ennek oka lehet az is, hogy a párt szinte egyáltalán nem támogatja. Páncél Róbert véleménye szerint a legokosabb megoldás a két KISZ-szervezet összevonása lenne, mert az egyrészt fellendítené az egész KISZ-életet, másrészt nagyobb hatóerejénél fogva, elősegítené a község kulturális színvonalának emelkedését is.

A Miskolc melletti *Boldva* lakói, mint Bocsor László, IV. évfolyam számviteles hallgató elmondotta, nagyon kedves emberek, de a tszről nem szívesen beszélgetnek. Nagyon rosszul áll a csoport, csak 16,70-et fizetnek munkaegységenként. Bár a boldvaiak elég sok mindenen estek át az ötvenes évek első felében, (a falu gazdáinak nagy része kuláklistára került), mégis

nem a tsz ellen

van most kifogásuk, hanem csupán a vezetőség ellen. Ugyanis évek óta nem tud megszilárdulni a csoport, mert szinte félévenként változik az elnök, és az egész vezetőség. Jelenleg maga a tanácselnök a tsz elnöke is, s a tagok bíznak abban, hogy a jövőben változás áll be a csoport életében. Egy másik nagy probléma az, hogy a közel 4000 fős községben nincs művelődési ház, s ennél fogva eléggé pang a kulturális élet. Megfelelő KISZ-élet sem alakulhat ki, éppen helyiség hiánya miatt. Általában úgy látja, hogy a tsz megerősödése nagymértékben megváltoztatná a falu egész életét. S erre van is remény, mert az emberekben megvan a jó szándék és az akarat ennek elérésére.

Sz. E.

Orosz nyelvű klubest

(Ifj. Schiller Alfréd felvétele.)

Az elmúlt héten jól sikerült műsoros klubdélutánt rendeztek egyetemünk elsőéves külkereskedelmi szakos hallgatói. A délutánra szovjet fiatalokból álló turistacsoportot hívtak meg.

A műsort Nagy Vilmosné és Bereczky Gáborné tanárnők csoportja adta. Először néhány szovjet lapot ismertettek, például Fehér Tibor az Ogonyokot, Matuska Ilonka a Mezsdunarodnaja Zsizny-t. Majd a mai szovjet irodalom legjelentősebb alakjairól hallottunk. Ehrenburg és Jevtusenko életét, illetve egy-egy művét tolmácsolták orosz nyelven. Különösen tetszett Mádi Csaba Jevtusenko-ismertetése.

A műsort Tóth Iván tavaly végzett hallgatónk csellószáma és Ébert Éva III. éves hallgatónk énekszáma tette színesebbé.

A műsor után, ha vontatottan is, megindult a beszélgetés a szovjet fiatalokkal. Beszélgettünk az időjárásról, politikáról, táncról; egyszóval mindenről. Kezdetben ugyan sokat akadoztunk, de a végére egész jól „belejöttünk". Nagy csoport alakult ki egy-egy szovjet kislány körül, s amikor a twistre került sor, ott sem volt baj...

Nagyon jól éreztük magunkat, jó lenne, ha minél gyakrabban kerülne sor ilyen idegen nyelvű klubestek rendezésére.

Brüll Mária

ÉPÍTŐTÁBOR:

csak júliusban

TÁBORHELYÜNK:

Tárnok és Hatvan

Az előző évekhez hasonlóan, ez év nyarán is megalakulnak az önkéntes nyári építőtáborok. Azon hallgatóink, akik július folyamán Tárnokba, illetve Hatvanba utaznak el, kétheti munkára, a Közgazdaságtudományi Egyetem hírnevéért is helyt kell álljanak, hiszen az elmúlt években az építőtáborokban dolgozó hallgatóink munkájukkal sok elismerést szereztek.

Az 1958 óta megindult ifjúsági építési mozgalomban minden évben részt vettek az egyetem hallgatói, s 1958-ban 83-an, 1959-ben majdnem kétszer annyian (160-an), a következő években mind többen és többen, 1962-ben 357-en dolgoztak a Hanságban, a DCM építkezéseinél, Százhalombattán és az ország különböző helyein.

1960-ban egyik brigádunk országos első helyezést ért el, 1962-ben különösen a lányok dolgoztak jól: a két első helyre kerültek. Ezenkívül több második, harmadik díj, zászlók és oklevelek bizonyítják, hogy a Közgazdaságtudományi Egyetem hallgatói becsülettel, sőt kiválóan vették ki részüket a KISZ társadalmi munkából.

Sok helyen hallottam már olyan vádat: „ezek nem önkéntes építőtáborok, kötelező a részvétel bennük." Ez természetesen nem igaz.

A mai fiatalság igen sokat hallja — és legyünk őszinték, unja is — azt a mondást, „tudnátok, milyen nehéz volt régen", vagy „bezzeg nektek könnyű", „mivel viszonozzátok ti az állam rátok fordított költségeit?" (Bár e mondatok igaz és jogos voltát nem vonjuk kétségbe). Ime, itt az a pont, ahol minden öntudatos fiatalnál az erkölcsi kényszer működésbe lép, itt a lehetőség, tegyünk is valamit, ha ez igen kicsiny is, az előbbi költségek kiegyensúlyozására, de mégis bizonyíték: akarunk mi is valami hasznosat produkálni, sőt, produkálunk is, mi is helyeseljük azt az utat, amelyen országunk halad.

Ez volt a dolog egyik oldala. A másik oldal viszont az, hogy valójában nemcsak a komoly, megfeszített fizikai munkával barátkozunk meg. Egy-egy jól sikerült sport- vagy kulturális megmozdulás, egy-egy érdekes politikai előadás, tábortűz vagy egy jól sikerült tréfa, azaz kétheti együttlét, igazi kollektív tábori élet, sok-sok kedves emléket, barátságot szül.

Ez év nyarán az egyetemi KISZ vb igyekszik minél jobban megszervezni az idei építőtáborokat. Ezt a célt szolgálja, hogy augusztusra nem lesz szervezés (hogy az építőtábor ne ütközzön a hallgatók megérdemelt nyári pihenésével). Júliusban két turnust indítunk, az egyiket július első, a másikat július második felében.

A lányok Hatvanba mennek, az ottani állami gazdaságba, zöldség- és gyümölcsszedésre, a fiúk Tárnokra, a budapest—balatoni műút építésére.

Az építőtáborokba március 20-ig lehet jelentkezni. A jelentkezéseket a KISZ-csoportvezetőknél kell leadni.

Medgyessy Péter

Beszélgetés próba közben

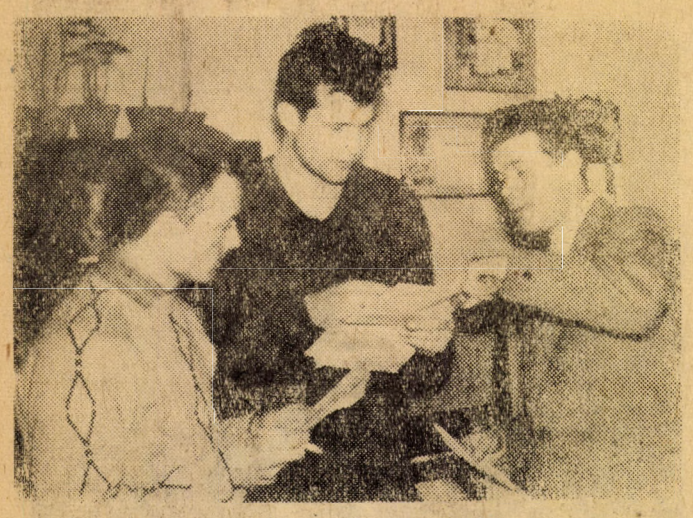

A szereplők Rozsgyesztvenszkij Rekviem-jét próbálják Vadász Gyula rendező irányításával

Az elmúlt esztendőben egyetemünk színjátszói, a Sopronban rendezett kulturális seregszemlén, csoportosan és egyénileg, egyaránt kitűnő eredményeket értek el. Ebben az évben miért nem hallottunk még róluk? Kérdésünkkel először Vadász Gyula rendezőt kerestük fel.

— A kérdés jogos, az ok viszont rajtunk kívül álló. Az elmúlt félévben Hollós-Korvin Lajos „Kaméleon" című háromfelvonásos vígjátékát próbáltuk, amikor alig néhány héttel a bemutató előtt az egyik főszereplő vidékre költözött. A beugrás kockázatát és a bemutató későbbre tűzését nem lehetett vállalni.

Ezzel majdnem féléves munkánk veszett kárba. Az első félévben mindössze egy előadóestet tudtunk tartani „Forradalmi versek" címmel. A hátralevő időt igyekszünk a lehető legjobban kihasználni. A tavaszi évadra két irodalmi estet és egy esztrádkabaré műsort tervezünk. Az első irodalmi estre előreláthatóan március közepén kerül sor. Műsorát a mai orosz líra anyagából állítottuk össze. A második est programja a magyar és világirodalom legszebb balladáit tartalmazza. A kabaréest, azt hiszem, nagy érdeklődésre tarthat számot, eddigi megbeszéléseink szerint ebben a műsorban a humor klasszikusait, Karinthyt, Leacockot, Heltait, Nagy Endrét szólaltatjuk meg.

— A technikai kívánalmaknak megfelelnek-e a jelenlegi körülmények?

— Sajnos, csak a Makarenko utcai diákotthon színházterme áll rendelkezésünkre, amelynek felszerelése majdnem a nullával egyenlő. Szeretnénk, ha sikerülne a terem kellékeit, technikai apparátusát legalább a minimálisra kiegészíteni. Ezen a vonalon leginkább a kultúrosztály segítségét várjuk.

— Az ifjú színészgárda megfelel-e a rendezői elképzeléseknek, és a közönség igényeinek?

— Tehetség és összetétel szempontjából feltétlenül. Azt hiszem nyugodtan rájuk lehet bízni az elkövetkező évek növekvő feladatait is. Általában inkább a fegyelmezetlen próbalátogatással és a gyenge szövegtudással van baj. Ezen természetesen maguknak a szereplőknek kell változtatniuk.

A megoldásra váró kérdések felől Éliás Istvántól, az egyetemi kultúrosztály vezetőjétől érdeklődtünk.

— Tény és való, hogy a Makarenkó utcai diákotthon kultúrterminek felszerelése a legkisebb igényeket sem elégíti ki. A legfőbb hiányosságok: megfelelő erősségű refletkor, teljes, háromsoros mennyezetvilágítás, modernebb rivalda, erősebb hangszórók. A problémák megoldásánál sokat nyom a latban az egyetem gazdasági osztályának véleménye. Feltétlenül számítunk azonban a diákotthon új kultúrosainak, Szőke Gabinak és Barbai Kálmánnak segítségére is, akik rátermettségükkel és odaadó munkájukkal jelentősen hozzájárulhatnak a feladatok megoldásához. Anyagi szempontból számunkra a kabaré kifizetőbb, mint az előző félévben próbált Kaméleon, díszletei ugyanis sokkal olcsóbban beszerezhetők, mint egy öszszefüggő darab kötött berendezése. Ami a közönséget illeti, sajnos a hallgatók meglehetősen passzív viselkedést tanúsítanak az egyetemi irodalmi rendezvények iránt. Az őszi előadóest közönsége még az aránylag kicsi klubot sem töltötte be; igaz, a jelenlevők néha szűnni nem akaró tapssal jutalmazták a produkciót. Szeretnénk, ha a hallgatók az elkövetkezendőkben nagyobb számban látogatnák a színjátszók nívós estjeit.

Sz. Sz.

10 forint...

Vannak, akik könnyedén adnak túl rajta, míg mások szűkös anyagi keretükből, leplezetlen keserűséggel szurkolják le a „büntetést". Hivatalosan ugyan „különeljárási díjnak" vagy „késedelmi díjnak" nevezik, de ez a lényegen mitsem változtat.

Lehet, hogy a dékáni hivatalok határidős ügyintézésének feltételeit ilyen módon is biztosítani kell. (Bár elég valószínűtlen.) A menzajegyek átvételével kapcsolatban viszont furcsának tűnik a dolog. Aki nem veszi át a megjelölt napon menzajegyét, az vagy orvosi igazolást visz, vagy fizethet. Tehát semmi elfoglaltság nem mentesíti a fizetés alól, csak a betegség. A dékáni hivatalok ugyan nyugodtan kiadhatnák a jegyeket bármikor, hiszen a közfelfogás szerint a hallgatók ügyeinek intézése szintén feladataik közé tartozik. (Vagy talán a közfelfogás téves?)

Talán aprólékos munka külön-külön kiadni a jegyeket? Bizonyára az, csak éppen ebből még nem következik semmi, mindenesetre büntetés nem. Tudjuk, hogy a pénz a szociális alapba kerül. De ez a forrás nagyon kétes értékű.

ÉRETT ÉRETLENEK

Egyetemünk néhány hallgatója a minap a filozófiaelőadás közben kártyacsatát vívott. A hallgatók többsége ugyanekkor figyelmesen követte az előadást, amelyről nyugodt lelkiismerettel kijelenthetem: nagyon színvonalas, könnyen érthető és érdekes volt. Aligha vitatja valaki, hogy ez az esemény, enyhén szólva, összeegyeztethetetlen egyetemi felsőoktatásunk munka-, illetve tanulási moráljával. Mégsem azért fűzök megjegyzéseket ehhez a — ha úgy tetszik — fegyelmezetlenséghez, mintha fel akarnám ezzel hívni ezen hallgatók és mások figyelmét erre az összeegyeztethetetlenségre, vagy azért, hogy kritikai észrevételemben megtoroljam az előadón esett sérelmeket. (T. i. az iránta tanúsított tiszteletlenséget.) Ha ezt tenném, csupán azt magyaráznám, amit még „kártyázó hallgatóink" is nagyon jól tudnak és egyébként is a felelősségre vonást elvégzi a fegyelmi bizottság. Megjegyzéseim célja inkább az, hogy ezen eset kapcsán felhívjam hallgatóink figyelmét egy, bennünk, „érett" emberekben, nagykorúakban is fellelhető éretlenségre. Előre védekezvén valamiféle sznobizmus vagy sztoicizmus vádja ellen; szeretném kijelenteni, hogy az egyetemet egyáltalán nem tartom apácakolostornak, és nem tagadom a diákélet hagyományos szokásait, jóindulatú tréfáit, ellenkezőleg, magam is szeretem a „beleval ó" hallgatókat, hogy diáknyelven fejezzem ki magam. Tréfa és tréfa, szokás és szokás, „belevalóság" és „belevalóság" között azonban, úgy vélem különbséget kell tennünk. És éppen itt van az a probléma, amelyre szeretném felhívni a figyelmet.

Véleményem szerint a fentemlített eset még a legnagyobb jóindulattal sem nevezhető valamilyen haladó hagyományos szokásnak, szemben egyesek véleményével, akik ebben az esetben valamilyen pozitív értelemben vett vagányságot vagy diákcsínyt látnak. Ne essék tévedés; egyáltalán nem fogom fel tragikusan ezt a kis „csendéletet". Eszem ágában sincs összehasonlítani egyetemi életünk ezen epizódját Fellini „Dolce vita"-jának néhány, hallgatóink által is elitélt jelenetével. Ha most elítélem ezt az esetet, azért teszem, mert — véleményem szerint — ebben a „csíny"-ben hozzánk, 18 éven felüliekhez méltatlan magatartás jelentkezik. Nem szívesen használom azt a kifejezést, hogy egy egyetemi hallgatónak nem illik ilyet csinálni, mert ez kissé gyerekesnek tűnik. Pedig ténylegesen erről van szó. Arról, hogy eljutunk az egyetemre, miközben sokunk magával hozza gyermek- vagy kamaszkori gondolkodását, szokásait, egy bizonyos felelőtlenséget, komolytalanságot, amely fiatalabb korban esetleg még megbocsátható, de amely az érettségi után semmi esetre sem tartható fenn.

Az egyetemen való továbbtanulással az ember életében, azt mondhatnám, új korszak kezdődik. Itt már többé-kevésbé láthatóvá válik az az út, amelyen az adott ember a jövőben járni akar. Tudnia kell, hogy milyen lehetőségek állnak előtte és választania is kell, méghozzá nagy komolysággal és felelősséggel. Ez az egyes ember legsajátabb érdeke is egyben; a közérdekről nem is beszélve. A mi társadalmunkban az érvényesülés alapvető feltétele a komoly, szorgalmas, céltudatos munka, illetve tanulás. És ebben különösen nagy szerepe van az egyetemen eltöltött időnek, hiszen itt szerezzük meg a felsőfokú szakismereteket. Aki ezeket az éveket elblicceli gyerekes komolytalansággal, nemcsak a társadalomnak, de önmagának is nagy kárt okoz. Hiszen előbb-utóbb rá kell jönnie, hogy mit vesztett és azt pótolnia kell. Az a benyomásom, hogy illusztris kártyázó hallgatóinknál ebből az éretlen, gyerekes komolytalanságból és az ebből fakadó közönyösségből jó adag található.

Higgyék el, hogy azzal, ha az órákat nem veszik komolyan, ha ellógják az órát, önmaguk ellenségeivé is válnak. Ne alacsonyítsák le magukat azzal, hogy a pótolhatatlan egyetemi órákat olcsó szórakozásra használják fel. Nem akarom jövőbeni körülményeiket sötétre festeni, mert hazudnék, de teljes meggyőződéssel kijelenthetem, hogy a tanulásra ilyen kedvező körülmények később nem adódnak már. A tudásból most kell mindazt megszerezniök, amire csak képesek. Úgy gondolom, nem árt, ha némileg elgondolkoznak ezeken és megváltoztatják kifogásolt magatartásukat jól felfogott érdekeiknek és a közösség érdekeinek megfelelően. Ne felejtsék el, hogy nem ellenük, de értük szóltam.

Herédi István

Berend T. Iván — a történettudományok doktora

A Magyar Tudományos Akadémián február 26-án folyt le dr. Berend T. Iván, a történettudományok kandidátusa, egyetemünk általános közgazdasági karának dékánja „Ujjáépítés és a nagytőke elleni harc Magyarországon 1945—1948" című doktori disszertációjának vitája.

Az értekezés ismertetésétől bízvást eltekinthetünk, hiszen a vitára bocsátott művet — amely a múlt évi könyvnapon került könyvárusi forgalomba — számos olvasónk már bizonyára áttanulmányozta.

Eltekintett az értekezés téziseinek ismertetésétől — a nyomtatásban megjelent könyvre utalva — a kiküldött bíráló bizottság is, amely *Molnár Erik* akadémikus, majd *Andics Erzsébet* akadémikus elnökletével akadémikusokat és doktorokat, a történeti és közgazdasági tudományok neves művelőit foglalta magában. Ugyanez áll a disszertáció opponenseire; ezt a tisztet *Háy László*, egyetemünk rektora, *Mód Aladár*, az Eötvös-egyetem s *Vajda Imre*, egyetemünk professzora töltötték be. Igy — amint a vitaülésen humoros formában el is nangzott —, ha a korszak gazdaságtörténeti kutatásában még nem is, de Berend T. Iván értekezésének bírálatára immár megvalósult közgazdászok és történészek együttműködése.

Az opponensek — akik a disszertációban vizsgált történelmi korszak aktív szereplői is voltak — egyöntetűen hangsúlyozták, hogy a szerző rendkívül kiterjedt kutatások alapján, nagyon széles tárgyi ismeretre támaszkodva, bátran nyúl a bonyolult korszak problémáihoz, s a történelmi igazságot keresve, fontos elméleti kérdésekben is szakít a kialakult sablonokkal, leegyszerűsítésekkel. Elismeréssel szóltak az újjáépítés megindítása, az infláció és a stabilizáció előkészítése és végrehajtása problémaköreinek tárgyalásáról; annak meggyőzően dokumentált bizonyításáról, hogy a felszabadulás utáni évek konkrét gazdasági valósága mennyiben tette objektive, elkerülhetetlenül szükségessé a tőkés gazdaság korlátozását, a helyreállítás népi demokratikus megoldását. Tudományos szempontból igen jelentősnek ítélték a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet elvi kérdéseinek a disszertációban megvalósított vizsgálatát, az átmenet államkapitalista („száraz") útjának megnyőző bemutatását és elvi értékelését, valamint ennek alapján a NEP magyarországi alkalmazásával kapcsolatos állásfoglalást. Erre utalt a bíráló bizottság állásfoglalása is, amikor megállapította, hogy a szerzőnek az államkapitalizmus lenini értelmezésével kapcsolatos fejtegetései „nemzetközi szempontból is figyelmet érdemelnek".

Az opponensi vélemények igen érdekes és értékes kiegészítő megjegyzésekkel, történelmi-elméleti tárgyalással, kritikai észrevételekkel emelték magas színvonalra a vitát. Jelentős észrevételeket hallottunk — amelyeket a szerző is magáévá tett — Vajda elvtárstól az államkapitalista út fejletlen, illetve fejlett országokban történő alkalmazásának problémájáról; Háy elvtárstól, a NEP-nek a népi demokrácia első és második szakaszán történő alkalmazása különbségeiről. Ugyanő kritikailag fejtegette a demokratikus diktatúra viszonyai között alkalmazott államkapitalizmus és a szocializmus élesebb megkülönböztetésének szükségességét is.

Mód Aladár felvetette az iparszerkezetben a helyreállítás idején bekövetkező változások értékelésének kérdését; elutasította a nehézipar ez időbeni részaránynövekedésének pozitív megítélését, sőt ezt lényegében a hibás Gerőféle „vas és acél országa" koncepciójának minősítette — összehasonlítás céljából a felszabadulás, sőt az első világháború előtti időkre is visszanyúlva. Ezt az álláspontot a szerző határozottan cáfolta; a tőkés korszak magyarországi iparszerkezetének értékelését megfelelő megvilágításba helyezte; tényszerűen bizonyította a nehézipar 1945 utáni előretörésének objektív szükségességét és pozitívumát; rámutatott, hogy a felszabadulást közvetlenül követő évektől csak történetietlen visszavetítéssel kérhetők számon a gazdaságosság szempontjai.

Mód elvtárs igen behatóan foglalkozott a felszabadulás utáni évek tapasztalatai elméleti általánosítása hiányának problémájával is. A disszertációra vonatkozó kritikai jelleggel elemezte az 1948 tavaszán az MKP politikájában bekövetkezett stratégiai fordulatot, fejtegette annak a ténynek súlyos következményeit, hogy az akkori pártvezetés elméleti tisztázás nélkül vágott neki a szocialista építés feladatának. A tapasztalatok elméleti általánosításának elmaradása vált — Mód elvtárs szerint — a későbbi évek súlyos hibáinak forrásává. Az éles és értékes kérdésexponálást, a stratégiai fordulattal kapcsolatban elmondottakat elfogadva, a szerző válaszának talán legérdekesebb részét éppen az opponenssel e kérdésben folytatott vita alkotta. Ujabb kutatásai alapján ugyanis rámutatott, hogy az 1948 tavaszi stratégiai fordulat értékelését csakis a további évek történetének feltárása alapján végezhetjük el. Nem értett egyet azon állítással, amely szerint a későbbi hibák *alapvetően* az 1945—48 korszak tapasztalatai elméleti tisztázásának hiányára vezethetők vissza. Hivatkozott az 1948 és 1950 között bekövetkezett bel- és külpolitikai eseményekre, azok hatására, a régi pártvezetés szemléletében eluralkodó hibákra: éppen abban a periódusban, amikor a tőke felszámolása és a helyreállítás befejezése után a szocialista építés új gazdasági koncepciójának kialakítása került napirendre. E súlyosan hibás szemlélet nyomta rá bélyegét az első ötéves tervben realizált gazdaságpolitikai koncepcióra.

Számos fontos megállapítás hangzott el a korszak politikai történetével kapcsolatban is. Az opponensek itt általában bővebb tárgyalást kértek számon a disszertációtól és egyes korrekciókra hívták fel a figyelmet.

A fentiekben persze csak némi ízelítőt nyújtottunk a tartalmas és izgalmas vitaülés lefolyásáról, amelynek végén elhangzott a bíráló bizottság határozata: egyhangúlag javasolta a TMB-nek, hogy Berend T. Iván számára ítélje meg a történettudományok doktora megtisztelő fokozatot. Ezután az elnök — s hadd csatlakozzunk mi is az ő szavaihoz — a következőkkel rekesztette be az ülést: „További szép és hasonlóképpen megérdemelt tudományos sikereket kívánunk Berend elvtársnak, a történettudományok legújabb és egyben legfiatalabb doktorának!"

PACH ZSIGMOND PÁL

Pénz a szocializmusban

Kandidátusi vita egyetemünkön

1963. február 26-án védte meg „Pénz a szocializmusban" című kandidátusi értekezését dr. Hagelmayer István, a pénzügyi tanszék adjunktusa.

A szerző fő következtetése, és egyben fő mondanivalója, a következőkben foglalható össze: a szocializmusban árutermelés van, s ezért szükségszerűen van pénz. A szocializmus pénze azonban nem pénzáru, nem az arany, hanem belső érték nélküli institúció; nem pénz*helyettes*, hanem maga a pénz. A szocializmus pénzét a szocialista állam teremti — mert az adott viszonyok miatt teremtenie kell — a hitel révén, s lát el kényszerárfolyammal a forgalomban. Ebben a pénzben fejezik ki az áruk értéküket árformában; mind az általános árszínvonalat, mind az egyes áruknak az egymáshoz viszonyított csereértékét. Az árakat — mind az árszínvonalat, mind az ararányokat — az állam határozza meg, de sem az egyiket, sem a másikat nem határozhatja meg önkényesen. A belső érték nélküli pénz tölti be a többi pénzfunkciót is: közvetíti az áruk cseréjét, játssza a fizetési eszköz szerepét, halmozzák fel, sőt a rubel a szocialista világpiacon — a bilateralitás miatt egyelőre korlátozottan — a világpénz.

A disszertáns álláspontja körül komoly és magas színvonalú vita alakult ki.

A disszertáció mindkét opponense — Esze Zsuzsa és Hoch Róbert — a jelölt fő megállapításait elfogadva, javasolta a kandidátusi cím megadását.

A vitában résztvevők közül Ács Lajos (a MNB tanulmányi osztályának vezetője) elismerve a tanulmány magas színvonalát, felvázolta a *jövőre* vonatkozó elképzeléseit, és *ebből a pozícióból* bírálta a jelöltnek az *eddigi tapasztalatokat* általánosító elméletét. Megítélése szerint ez a teória tarthatatlanná válik akkor, ha sor kerül a rubel konvertibilitásnak bevezetésére. Kifejtette, hogy egyre *erősödik* pénzünknek az arannyal való kapcsolata, és ez szerinte ma a valuták nem kis részére érvényes jelenség. Erdős Péter rámutatott Ács elvtárs szemléletbeli hibájára, arra ugyanis, hogy a jelenlegi gyakorlatban ellenérveket nem találva a jövőre vonatkozó *elképzelései* alapján bírálja a disszertáns koncepcióját. De nem válaszol arra a kérdésre sem, hogy a rubel konvertibilitásának esetleges bevezetése esetén hogyan képzelj a nemzeti értékek felmérését, illetve talál-e ebben az értékmérésben az arany számára helyet. Erdős elvtárs Hagelmayer et. felfogásával való egyetértését fejezte ki.

Hasonló értelemben szólalt fel a vitában Nagy Tamás is. Hangsúlyozta, hogy a jelölt helyesen általánosította azt, ami *van*, és nem róhatót fel hibájául, hogy nem a jövőre vonatkozó víziók alapján elemezte mai pénzünk természetét. Hiszen világos, hogy nem lehet általánosítani abból, ami nincs. Ács elvtárs érvelésével tehát nem értett egyet, és a disszertációban vallottakkal egyetértve, annak elfogadását javasolta.

Kahulits elvtárs ugyancsak Ács elvtárs egyes megfogalmazásainak helyességét vitatta, és kifejezésre juttatta a tanulmány főbb megállapításaival való egyetértését.

A vita lezárása után Hagelmayer elvtárs megjegyezte, hogy nincsen joguk azoknak ma pénzünknek az arannyal való egyre szorosabb kapcsolatáról beszélni, akik már régebben egyértelműen és kategorikusan kijelentették, hogy a szocializmusban az arany a pénz.

A bíráló bizottság egyhangúlag javasolta a tudományos minősítő bizottságnak a disszertáció elfogadását és a kandidátusi cím odaítélését. Ugyanacsak javasolták a tanulmány kiadását.

Külön ki kell emelni a vitán résztvevők nagy számát. Úgy gondoljuk, helyes, ha a kandidátusi vitákon a gazdasági szakemberek mellett egyetemünk hallgatói is jelen vannak, mert az ilyen viták nagyon alkalmasak a szakmai szeretet növelésére.

Dr. Dombi Margit

Telepítéspolitika – a gyakorlatban

Iparilag fejlettebb országokkal összehasonlítva egyedülálló jelenség, hogy nálunk egyetlen városban, Budapesten dolgozik az iparban foglalaztottaknak közel fele. Ennek a helyzetnek több káros gazdasági, politikai, és kulturális következménye van. Az ipar elhelyezkedése többek között Budapesten zsúfoltságot, energia- és anyagellátási nehézségeket, egyes vidékeken viszont az ipar teljes hiányát eredményezi. A fővárosban munkaerőhiány, vidéken pedig nyílt és lappangó munkaerőfelesleg van. Az ebből következő „ingázás", a nyersanyagok és készáruk túlzott szállítási távolsága mind az egyes embereknek, mind pedig a népgazdaság számára káros.

Második ötéves tervünk irányelvei konkrét feladatként jelölték meg a vidéki ipar részarányának növelését, s 1960-ban pedig az MSZMP Központi Bizottsága külön határozatot hozott az ipar telepítéséről.

Az ötéves terv eddigi szakaszában, a nehézségek ellenére is, több intézkedés és eredmény született, s most illusztrálja egy gyakorlati példa ezt a jelentős gazdasági folyamatot.

A gyöngyösi Szerszám- és Készülékgyár

az elmúlt években főképpen traktoralkatrészeket termelt, kisebb részben pedig kombájnok és szivattyúk különféle részegységeit gyártotta. A KGST határozata alapján az elavult G—35-ös traktor gyártását fokozatosan megszüntetik, így a gyár felszabaduló kapacitását más termelésre kellett átállítani.

Az Egyesült Izzólámpa és Villamossági RT ugyanakkor fejleszteni szándékozik vakuumtechnikai gépgyártását és a rádiótechnikában egyre fontosabb félvezetők (germániumdiódák, tranzisztorok) termelését, mivel a jelenlegi kapacitás a hatalmas exportigények miatt szűknek bizonyult.

A kínálkozó lehetőség és a szükséglet összehangolása természetesen most sem volt könnyű, de az év elején végrehajtott ipari átszervezés során az Egyesült Izzó mégis átvehette a készülékgyárat. A gépgyártás átállítása az új termelési profilra, s a félvezető-gyártás második szakaszának beindítása most tart. Akad is gond bőven.

A gépgyártás technológiai nehézségeit

néhány szóval is meg lehet tömören határozni: hiányzik a szükséges gép, és a szükséges szaktudás.

A nagyon finom, kis tűréshatárú, fontos megmunkálást igénylő vákuumtechnikai berendezéseket a korábbi gépeken nem lehet gyártani, s az állóeszköz jó részét ezért ki kell cserélni.

A gyárban dolgozók átlagéletkora 23 év, tehát nincs nagy szakmai múlt a hátuk mögött. Az évek óta azonos munkadarabokat készítő betanított munkásokat amúgyis nehéz ilyen hirtelen új feladatokkal megbízni. Többfajta olyan szakmunkásra is szükség lesz a gyárban ezután, amilyen eddig nem is dolgozott ott, vagy csak mutatóban volt belőlük egy-kettő.

Az eddigi 700 alkatrész helyett mintegy 100—150 ezer féle gyártmányrészegységet kell előállítani, és a műveleti utasítások, rajzok épp a kezdeti, legnehezebb időkben lesznek leginkább vázlatosak. Nincs elég szakember, nincs elég idő, hogy elkészítsék a szükséges dokumentációt. Sokat segíthetne az alaposabb, részletesebb szerszámozás és készülékezés, de ezt is akadályozza a gyors átállással járó időhiány, a kis termelési volumen miatt a gazdaságossága is kérdéses volna; és mi tagadás, több esetben a műszaki vezetők sem látnak mindent tisztán — s ezt be is vallják — hiszen annyira újak a követelmények.

Az üzemszervezési és adminisztrációs változás azért tekintélyes, mivel az eddigi nagy- és középsorozatok helyett most egyedi és kissorozat-gyártás folyik majd, amely megnöveli az ügyviteli irányítás és vezetés munkáját.

A vállalat új helyzete — vagy ahogy a gyáriak tréfásan nevezik — „a gyarmati függés" is ki-kizökkenti még a munka menetét a rendes kerékvágásból. Például a központosított anyagbeszerzés miatt néha még akadozik a gyöngyösi üzem ellátása.

Természetesen nincsenek egyedül a gyár vezetői, s a járási pártbizottság ipari osztályától és az Egyesült Izzótól minden lehető segítséget megkapnak. Nemcsak tapasztalatcsere, dokumentáció formájában, hanem több szakember is leköltözött Pestről Gyöngyösre. Sok műszaki vett részt az „anyavállalatnál" a több hónapos továbbképző tanfolyamokon.

A félvezetőgyártás

már folyamatosan termel. Ezt az üzemrészt nemcsak azért telepítették ide a Mátrába, mert ott tisztítás nélkül is kevésbé szennyezett a levegő, mintha Budapesten megszűrnék, hanem a sok, munkát kereső nő foglalkoztatását is megoldják ezzel. A jelentkezőket még 1962. tavaszán hozták fel az Egyesült Izzó központi üzemeibe, hogy elsajátítsák a diódaszerelést. Ma már a következő részleg jövendő dolgozói tanulják Pesten a tranzisztor-szereléshez szükséges ismereteket.

Minden bajt, gondot fáradozást megérnek azonban azok a nagyszerű lehetőségek, amelyek a gyár előtt állnak. Az Egyesült Izzó Vákuumtechnikai Gépgyárának termékei világszerte annyira keresettek, hogy a szó szoros értelmében annyit tudnak eladni, amennyit csak gyártanak. Sőt a jelenleginél jóval többet lehetne elhelyezni! A gyöngyösi gépgyártó részleg a felfutás után a legkiforrottabb konstrukciókat veszi majd át, s valószínűleg alig fogja győzni a munkát.

A kiváló szakmunkás és műszaki gárdával, elsőrendű technológiai és természeti adottságok közepette folyó félvezetőgyártás pedig még jelentősebb fejlődés előtt áll. Bizonyos típusokból ugyanis ennek a gyárnak kell ellátnia az összes KGST országot, és a gyár ötéves fejlesztési tervének célja nem más, mint utolérni a világ legjobb félvezetőinek a japán tranzisztoroknak és diódáknak minőségét. A konkurrens amerikai cégek eredményeit is állandóan figyelik, és a termelési értéket nemcsak forintban, hanem — belső használatra — dollárban is mérik, s összevetik a a nagy tőkés termelők eredményeivel.

Nagy vonalakban, röviden így lehetne leírni a gyöngyösi — most már „Félvezető- és Gépgyár" helyzetét. Sok küszködés van még előttük, de lelkesedésük, igyekezetük, és az Egyesült Izzó segítsége a biztosíték, hogy nem fáradnak hiába.

Jakab Zoltán

Riadó!

Egy órán belül ki kellett költözni a szobákból, a Veres Pálné Kollégiumban, mert a mennyezet leszakadással fenyeget.

FARSANGI BÁL!

Közgazdász bálról írva „lényegi problémának" mindig azt szoktuk tekinteni, mennyire volt „közgazdász" a bál. Örömmel mondhatjuk el, hogy ez alkalommal sok közgazdásszal találkozhattunk. Egyetemünk régebbi diákjai közül is eljöttek néhányan. A bál farsangi jellegét azonban nem nagyon tudtuk felfedezni. Álarc, jelmez... mintha teljesen kiment volna a divatból.

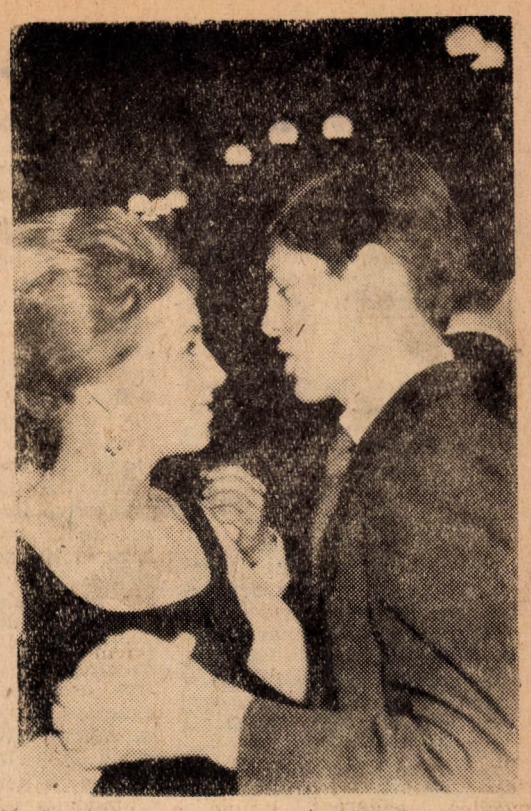

KOLLÉGIUMI GONDOK

Mi a kollégium tulajdonképpen?

Szuhay Lajos, a diákbizottság titkára válaszol:

— A kollégium kis közösségek fokozott együttműködését rejti magában. A korábbi lakótársi kapcsolat egyre inkább elvtársi kapcsolattá válik. E közösségek jelentős része különböző feladatokat vállal és segítik is egymást.

Eddig eredményeink a kollégiummá válás mellett szólnak, bár a közösségi szellemet még erősíteni kell. Fokozni kell a szobaközösségek önállóságát, a vezetők felelősségét.

A kulturális és politikai előadások látogatottsága kielégítő. Most a diákbizottságon a sor fokozni az előadások színvonalát. A szervező munkát is fejleszteni kell.

A cél: tovább lépni mind tanulmányi, mind politikai téren. Ehhez megfelelő anyagi körülmények is szükségesek (gondolok itt elsősorban a lakószobák otthonosabbá tételére).

A továbbiakban Varga elvtárssal, a diákotthon igazgatójával beszélgettünk a kollégium általános helyzetéről:

— A kollégiumnak hároméves gazdasági terve van, amelyet a diákbizottság gazdasági bizottságának közreműködésével állítottak össze. Ez előirányozza a kollégium teljes gazdasági felemelését, mintegy négy és fél millió forint beruházással. Ennek felhasználása már folyamatban van. A fejlesztésnek határt szab az évről évre növekvő létszám. Az új lakók felszerelése (ágy, szekrény pokróc stb.) igen sok pénzbe kerül. Jövőre is hatvan fővel gyarapodik a létszám. Igy a kollégium anyagi fejlesztése lassan halad. Gátolja az elképzelések megvalósítását az a tény is, hogy az egyik pénzügyi keretről a másikra nem vihető át a pénz, akkor sem, ha felesleg mutatkozik.

A fűtés állandó probléma, nem a fűtők, hanem a szén minősége miatt. Ennek ellenére a vizsgaidőszakban biztosítottuk az állandó 22 fokos hőmérsékletet.

Vannak már konkrét eredményeink a fejlesztés terén. A társalgóba modern fotelokat kaptunk és a színházterembe 150 kárpitozott széket.

Egy sokat vitatott intézkedésről

A kollégium szobáiba bevezették a vezetékes ádiót, amely egyben hangszórós kapcsolatot is létesít a portával. Nos, miért nem „világvevőt" vettünk minden szobába? Elsősorban ehhez külön minisztériumi engedélyre lett volna szükség, és keretünk sem lett volna rá. A vezetékes rádiót a fejlesztési alapból vezettük be. Ez hozzátartozik a kollégium korszerűsítéséhez is.

Miért tanulmányi idő alatt végzik a különféle munkálatokat a kollégiumban? A gazdasági osztály nem tud egy vállalattal csak nyári munkára szerződni, úgy hogy ez alatt az idő alatt a vállalat több 100 ezer forintos munkát végezzen el. A téli időszakban is kell munkát végeztetni. Egyetlen dolog, amit tehetünk, hogy a vizsgaidőszakra szüneteltetjük a munkát.

Néhány szót a tisztaságról. Havonta egyszer minden szobában nagytakarítást rendeznek. A zsúfoltság miatt ez sajnos nem elég. A közösségekre hárul a feladat, segítsenek a szobák tisztántartásában.

A szobaközösségek feladatairól

Mint ahogy már Szuhay Lajos említette, a közösségek gyakran kapnak feladatokat. (Faliújságszerkesztés, technikai berendezések kezelése.) A legjobb a „Pajtás" közösség. (Ipar III. évesek.) Sajnos nem vagyunk megelégedve a IV. éves lányok és az I. éves fiúk „kapcsolatával". Közös „bulijuk" általános megbotránkoztatást keltett. Változtatni kellene egyes „kiforratlan ízlésű" fiúk és lányok társalgó és előcsarnokbeli viselkedésén is.

A hallgatók zöme eljár órára reggelenként, de az itthoni tanulástól sok időt rabol el a szenvedélyes kártyázás. (Enyhítő körülmény, hogy általában nem pénzben játsszanak.) Ez az elkártyázott idő, persze a vizsgákat károsan befolyásolja.

Ez most a helyzet. A terveket többé-kevésbé vázoltam. Természetesen idő kell hozzá, míg az „átépítési" munkálatok mind a fejlődő közösségeken belül, mind a kollégium 60 éves épületén végbemennek.

Kéthly Katalin

Vezetőségválasztó taggyűlés a II év. külkereskedelmi szakon

A bonyodalom már azzal kezdődött, hogy a hivatalos választási taggyűlésen nem volt jelen a tagok kétharmada, ezért a választást el kellett napolni.

Hétfőn, március 4-én, a légótanfolyam után, Bartha Feri elnökletével elkezdődött a választás. A jelölő bizottság javaslata után vita támadt a szavazás módjáról, majd néhányan titkos szavazást javasoltak. „Mert az úgy sokkal jobb. Igaz, hogy elmondhatod a véleményedet a KISZ-ben, de az, akiről mondod, örök haragosod lesz." Az elnök elfogadta a szavazásnak ezt a módját, és bár a titkár személyére már nyílt szavazás történt, ezt is újra szavazták. Hiba volt, persze, hogy azok közül, akik ellenezték, nem állt fel senki, hogy tiltakozzék, csak közbeszólásokra szorítkoztak. Nemsokára azonban a taggyűlés maradék rendje is felbomlott. Mivel már két óra elmúlt, a társaság fele, holmijával a kezében, az ajtó körül „csoportosult". A helyükön maradottak vagy figyeltek, vagy nem. Mikor a végén, ismertté vált a titkos szavazás eredménye, és egy vezetőségi tagságról külön kellett dönteni, úgy az ajtóból és innen-onnan felnyújtott kezek jelezték a tetszést vagy nem tetszést.

Nem vagyunk dogmatikusok, még csak egyszerűen bürokraták sem, de nem hisszük, hogy egy ilyen esemény, mint a KISZ-vezetőségválasztás, nem érdemel több odaadást és fegyelmet. Nem beszélve arról, hogy ilyen ügyrendi viták, mint a szavazás módja, elterelik a figyelmet a lényegről.

A béke és a jólét oszthatatlan

Az elmúlt hetekben több nemzetközi konferencián vettem részt a haladó magyar közvélemény és a tudomány képviseletében: ezekről igyekszem röviden beszámolni. Január közepén ült össze Párisban a *7. Kelet-nyugati Kerekasztal Konferencia*, 16 európai és két tengerentúli ország (Egyesült Államok és Kanada) küldötteinek értekezlete; a magyar békemozgalmat *Bóka László* egyetemi tanár és én képviseltük. A kerek asztal körül, amely a részvevők közös jóakaratát és békevágyát jelképezte, a közélet számos ismert személyisége ült; közöttük volt *Ilja Ehrenburg* szovjet író, *Philipp Noel-Baker* angol, Nobel-békedíjas politikus, *Pierre Cot*, *Jules Moch* volt francia miniszterek, *Branting* svéd szenátor, a kerekasztal konferencia egyik kezdeményezője, *Plojhar* csehszlovák egészségügyi miniszter és mások. A konferencia napirendjén a nemzetközi politika legégetőbb kérdései: a leszerelés, a német békeszerződés problémája, továbbá a gazdasági uniók és a nemzetközi kereskedelem fejlesztése állottak.

A konferencia egyetértésben, egyhangúlag foglalt állást az ENSZ alapokmánya mindenkire kötelező betartása mellett, az erőszak alkalmazása, sőt, az azzal való fenyegetés elleni nemzetközi konfliktusok esetében. Felhívta a kormányokat: minden számbajövő eszközzel akadályozzák meg a fenyegető nukleáris katasztrófát, biztosítsák az általános és teljes, nemzetközileg ellenőrzött leszerelést. Törekedjenek megegyezésre a német kérdésben, ne hagyják azt egy újabb világkonfliktus csírájává elfajulni.

Állást foglalt továbbá a kerekasztal konferencia a tervszerű együttműködés és a kölcsönös bizalom alapján, a közös érdekeknek megfelelő nemzetközi kereskedelem fejlesztése mellett, s azt hathatós erőnek ismerte el a békéért folyó harcban.

Február elején kezdődtek Genfben, az Egyesült Nemzetek székházában a gyengén fejlett országok megsegítésére egybehívott nemzetközi konferencia tanácskozásai. Ezen az értekezleten, amely a tudomány és technológia javukra történő alkalmazásának legcélszerűbb módjairól tárgyalt, 87 ország nem kevesebb, mint 1500 küldötte vett részt; a magyar küldöttséget egyetemünk tanára, *Bognár József* vezette, s annak soraiban a közgazdászokon kívül a tudomány rendkívül sok ága, egészségügy, talajjavítás, vízgazdálkodás, városépítés, vegyészet, munkaerő-gazdálkodás és képzés stb. volt képviselve. Közgazdasági téren elsősorban a fejlődő országok népgazdaságának tervezése és iparosítása állott a viták középpontjában — ezekben a vitákban vettünk mi is részt. Meggyőzni a fejlődő országokat, hogy gyors előrehaladást csak a fejlődés tervezésével, annak előfeltételei megteremtésével érhetnek el, tisztázni az állam ösztönző szerepét, kidolgozni a tervezés és az iparosítás alapelveit. Megcáfolni a tőkésországok képviselőinek érvelését, akik, ha már az iparosítást magát megakadályozni nem tudták, csak a könnyűipar létesítését, kisüzemek alakítását, nyugaton kiselejtezett, elavult gépek alkalmazását és a magánkezdeményezés ösztönzését javasolták. Rámutatni a nemzetközi kereskedelemben ma uralkodó és a gyengén fejlett országokra kedvezőtlen tendenciák káros hatására és ezek orvoslását követelni — ez volt küldöttségünk feladata, ezért küzdöttünk, nem eredménytelenül, általános elismerést aratva alapos, jól megfontolt és kidolgozott munkánkért. Kell-e hangsúlyoznom, milyen öröm és büszkeség volt mindannyiunk számára, hogy másfél évtizednyi szocialista fejlődés után Magyarország már megállja a helyét azok között, akik a gyengén fejlett országoknak és népeknek tudásukból *adni* képesek!

Genfből, az ENSZ konferenciáján való részvételemet megszakítva, folytattam utamat Londonba, hogy eleget tegyek a *Royal Institute of International Affairs* (angol Külügyi Intézet) meghívásának, és meghívott közönség előtt előadást tartsak a magyar népgazdaság 1957 óta bekövetkezett fejlődéséről és nyugati gazdasági kapcsolataink perspektívájáról. Előadásomban méltattam fejlődésünket, kiemeltem különösképpen ipari fejlődésünk gyors növekedését, ami Angliában, ahol az ipar termelésének szintje évek óta egy helyben topog, nem maradhatott hatás nélkül. Kiemeltem továbbá a szocialista országokkal folyó együttműködés és nemzetközi munkamegosztás gyümölcsöző hatását, ami exportunk nagymérvű fokozásában realizálódik. Leszögeztem, hogy népgazdaságunk jelenleg — a pusztán mennyiségi növekedés után — a specializálódás növekedésének szakaszában van, s e szakasz tartamát még további egy-két évtizedben jelöltem meg. Feltártam brit hallgatóim előtt az angol ipar számára ebből adódó nagy lehetőségeket, hiszen több ágban szívesen vennénk át fejlettebb berendezéseiket, tapasztalataikat, termelő-technikai ismereteiket —, feltéve, hogy megfelelő feltételeket nyújtanak, elegendő keretet biztosítanak exportunk számára, mert csak így lesz mivel fizetnünk, és nem hagyjuk magunkat Angliának a Közös Piacba való esetleges beléptével sem ettől az irányvonaltól eltéríteni. Beszédemet, amelyet a hallgatóság látható érdeklődéssel fogadott, ugyanazokkal a szavakkal fejeztem be, mint a genfi nemzetközi értekezlet indiai elnöke, Thacker professzor: nemcsak a béke, a jólét is oszthatatlan! Ezek a célok, amelyekért mi küzdünk, az emberi küzdelmek legmagasabbrendű céljai.

A hazatérés, újjáéli bekapcsolódás egyetemünk életébe zárja le és fogja egészbe e több szakaszos utat. Innen merítettem az erőt és bátorságot, hogy hazánkat, szocialista rendjét és jövőjét képviseljem, ide teszem le utam eredményeit és tapasztalatait.

VAJDA IMRE

Tudományos kör a Makarenko utcában

E félévben — a diákbizottság határozata nyomán — tudományos kutatókört szervezünk. Célunk: lehetőséget adni a hallgatók tudományos munkájára, szakmai, ideológiai továbbképzésére. A szakkollégium létrehozása kísérleti jellegű.

Bizonyos tekintetben hasonló a TDK munkájához, amennyiben tudományos kutatómunkát végeznek a hallgatók, szakdolgozatot írnak; azonban a szakkollégiumi tagság többet igényel. Nagyobb súlyt helyezünk a kollektív munkára. Szeretnénk elérni, hogy a tagok egymást segítve, kritizálva jussanak előbbre, és erős, elvtársi kapcsolat jöjjön létre közöttük. Ezen felül a szakkollégiumi tagok speciális előadásokat fognak hallgatni; ideológiai tárgyakból (filozófia, modern szociológia), a tagoknak az egyetemi nyelvoktatáson kívül, a szakkollégium keretében egy idegen nyelvet kell tanulniuk.

Pár szóval az anyagi lehetőségekről kell megemlékeznünk. A diákotthonban a szakkollégium részére kutató szobát és szakkönyvtárat rendezünk be, hogy nyugodt feltételeket teremtünk a kutatáshoz. Először a legalapvetőbb közgazdasági szakirodalmat kell megszerezni. A későbbiekben a szakirodalmi könyvtár szélesebb körű fejlesztését szeretnénk megvalósítani. Az egyetemi könyvtár vezetősége ígéretet tett, hogy tervünk megvalósítását a könyvtár támogatni fogja.

Megfelelő kapcsolatot akarunk kiépíteni az egyetem tanszékeivel. A tudományos kutatómunka szakmai irányításához kérjük tanácsaikat és támogatásukat. Szeretnénk, ha a szervezendő speciális stúdiumok munkájában támogatnának, előadásokat tartanának, vitákat vezetnének, valamint a dolgozatok lektorálásában segítenének.

A szakkollégium tagjai kutatásuk eredményeként dolgozatot írnak (mely TDK-dolgozatnak is számít); az arra érdemes dolgozatok publikációját is szeretnénk megvalósítani (Közgazdász, Figyelő, stb.). Ezeket a dolgozatokat a szakkollégium tagjai megvitatják és közlés céljából kiválasztják a legjobbakat.

Ezeket a gondolatokat feltétlenül úgy kell tekinteni, hogy megvalósításukhoz hosszabb idő szükséges. Kísérletről van szó. Szükségessége tagadhatatlan, perspektivikus eredménye kétségtelen. Munkánk eredményessége érdekében kérjük az egyetem oktatóit, hallgatóit, támogassák tervünk megvalósítását.

Kollár Zoltán

Márciusi műsor

Március 13-án, szerdán este fél hétkor Siklós Béla (III. évf. külker.) zongoraestje a KISZ-klubban. Műsoron Liszt, Chopin, Zolnai és Schumann-művek.

23-án, szombaton este fél hétkor az aulában minden művészeti csoportunk felléptével lesz a szemle színvonalversenye.

28-án, csütörtökön este „Mai orosz líra" címmel a színjátszók Voznyeszenszkij, Jevtusenko, Vinokurov, Dolmatovszkij és Rozsgyesztvenszkij verseit szavalják.

Ezeken kívül 21-én, csütörtökön este az Uj Irás szerkesztőjének vezetésével „Erkölcs és dogmák"-ról lesz vita a klubban.

★

Az ez évi kulturális szemle előadásait egyetemünk művészeti csoportjai márciusban tartják. A régi gyakorlattal ellentétben a szemle minden résztvevője saját főhadiszállásán szerepel, így a mieink itt az egyetemen.

Természetjárók! Figyelem!

Március 17-én Dobogókőre, idénynyitó túrát rendezünk. Találkozás 17-én háromnegyed 7-kor a Margit-híd budai hídfőnél, a HÉV-állomás várótermében. Utirány: HÉV-vel Pomázig, majd busszal Pilisszentkeresztig. Utiköltség 10—15 forint.

Mindenkit szeretettel vár a szakosztály.

Szakosztályaink és a tömegsport

— nyilatkozik a tanszékvezető

Molnár Sándor, a testnevelési tanszék vezetője, munkatársunk kérdéseire válaszolva vázolta egyetemünk sportjának jelenlegi helyzetét, feladatait, a tömegsport területén elért eredményeket stb.

Kérdés: *Milyen eredményeket értek el az egyes szakosztályok az elmúlt szezonban?*

Felelet: Vegyük talán sorba az egyes szakosztályokat. Kezdjük a kosárlabdával. *A kosárlabda-szakosztály* munkájával nagy általánosságban meg lehetünk elégedve. A férficsapat az NB II. Keleti-csoportjában az 5. helyen áll. A csapat, mely tavaly igen nagy küzdelmet folytatott a kiesés ellen, úgy látszik most már véglegesen meg tud maradni az NB II-ben.

A Budapest I. osztályban szereplő női csapat jelenleg második helyen áll, ezért feltétlenül dicséret illeti a csapat játékosait, edzőjét. Azonban valamit itt is meg kell jegyeznem: a női kosárlabda-csapatban feltétlenül megvannak a képességek a továbbjutáshoz, azonban a továbbjutást veszélyezteti az, hogy a gárda nem teljesen egységes. Az 5—6 főt kitevő törzsgárda kivételével — akikre mindig lehet számítani — a többieknél kényelmeskedés tapasztalható, szórványosan járnak edzésre. Ez az a pont a női kosárlabda-szakosztálynál, amelyen elsősorban a kollektívának és a sportklub vezetőségének segíteni kell.

A *labdarúgó-szakosztály* az őszi idényben rosszul szerepelt. Csoportjában a mezőny alsó részén foglal helyet. Mindenekelőtt le kell szögezni, hogy a csapat feltétlenül többre képes. Hogy mi az oka mégis a gyenge szereplésnek? Rossz edzéslehetőségek, rendszertelen edzésre járás és főleg a lelkesedés hiánya. A fiúk a pályán öncélú, lélektelen futballt játszanak. Amíg ezen nem sikerül változtatni, a csapatban rejlő képesség ellenére sem remélhető jobb szereplés.

A *röplabda-szakosztály* szereplésére a kettősség jellemző. A fiúk — miután tavaly felsőbb osztályba jutottak — ragyogó kezdés után szinte teljesen letörtek és sok mérkőzést vesztettek el egymás után. Az okról röviden csak annyit, hogy itt sem a tudás hiányzott. A lányok ezzel szemben osztályukban első helyen állnak, edzőjükkel, Baranyai Mihállyal együtt mindent megtesznek a sikeres szereplés érdekében. Náluk az okoz problémát, hogy hiányzik néhány olyan tartalékjátékos, aki játéktudásban megközelítené a kezdő ötöst.

Asztalitenisz-szakosztályunk nagyjából a várakozásnak megfelelően szerepel a Budapest I. osztályban. A csapat jelenleg a középmezőnyben foglal helyet. Tőlük azt várhatjuk, hogy a bajnokságban végül a jelenleginél 4—5 helylyel feljebb jussanak. Meg kell említeni Horváth Józsefnek, a csapat egyik játékosának ragyogó szereplését a Bp. bajnokságon. Horváth a legjobb 16-ig jutott és a nyolc közé jutásért Faházival mérkőzött. Tőle vereséget szenvedett, azonban teljesítménye így is mindenképpen elismerésre méltó. A lányok osztályukban első helyen állnak és reméljük, ezt a helyezésüket meg tudják tartani.

Sakkozóink négy pont előnnyel állnak az első helyen. Ha a szakosztályban sikerül nagyobb fegyelmet biztosítani, akkor bajnokságukat szinte bizonyosra vehetjük. Talán erre a szakosztályra mondható el legnagyobb joggal az, hogy adottságaik alapján jóval többre lennének képesek.

Természetjáró szakosztályunk továbbra is egyetemi sportunk Achilles-sarka. A szakosztály problémáját már évek óta szeretnénk megoldani, hiszen ez az a sportág, ahol létesítmények, beruházások nélkül a legnagyobb tömegeket tudnánk mozgósítani. Hiányzik néhány olyan lelkes, odaadóan dolgozó hallgató, aki szívügyének tekintené a szakosztály ügyét. Amíg ilyen embereket nem találunk, a probléma megoldásában, sajnos, nem tudunk előbbre jutni.

Cselgáncsozóink, kik már tavaly szép fejlődésről tettek tanúbizonyságot, ebben az évben véglegesen megszűntek tanuló, új szakosztály lenni. A szakosztály az idén betört azok közé a csapatok közé, amelyek a két vezető egyesület, az Ujpesti Dózsa és az MTK mögött foglalnak helyet. A szakosztálytól azt várjuk, hogy ezt a helyet az elkövetkező versenyek során megerősítse.

Kérdés: *Mi a helyzet a tömegsport területén?*

Felelet: Tömegsportunk az adott lehetőségek között fejlődött. Az adott lehetőségeket azért említem, mert nyilvánvaló, hogy a tömegsport alapja a megfelelő létesítmény-helyzet. Meglevő csekély lehetőségeink szinte maximálisan kihasználva, az ősz folyamán megrendeztük az asztalitenisz- és a sakkbajnokságot, valamint a kosárlabda-bajnokságot részben. Emelkedett az egyes bajnokságokon résztvevők száma. Itt ki kell emelni Bognár Kálmánnak, a KISZ VB sportfelelősének munkáját. Az ezen a területen elért eredményeket elsősorban neki és a szakosztályvezetőknek tulajdoníthatjuk.

Kérdés: *Objektív adottságaink, pontosan a létesítmény-helyzetünk változott-e valamit az elmúlt év óta?*

Felelet: Sajnos, azt kell mondanom, hogy nem. Szakosztályaink többsége továbbra is időszakosan biztosított tornatermekben kénytelen edzéseit tartani. Még az NB II-es kosárlabda-szakosztálynál is ez a helyzet. A létesítmény-helyzet nemcsak a szakosztályi sport területén jelent igen nagy problémát, hanem az oktatásban is. Szeptembertől kezdve kb. 1200 első- és másodéves hallgatónak kell testnevelési órát tartanunk az egyetem kisméretű tornatermében. Ez szinte képtelenség. Márpedig megoldást feltétlenül kell találni — hogy hogyan, azt egyelőre még nem látjuk. Hosszabb távlatban valószínűleg könnyíteni fog a helyzeten az új kollégiumban épülő tornaterem, mely valószínűleg 2—3 év múlva készül el. Ezen úton is kérni szeretném az egyetem állami és pártvezetését, hogy ezt a problémát tekintse az oktatás egyik fontos és feltétlenül megoldásra váró feladatának és tegyen meg mindent azért, hogy ez a tornaterem megépülhessen.

Kérdés: *Mit vár Molnár elvtárs a következő szezonban az egyes szakosztályoktól?*

Felelet: Tekintettel arra, hogy a bajnokságok rendszerének megváltozása miatt még két forduló van hátra, azt várom, hogy jelenleg rosszul álló szakosztályaink javítanak helyzetükön. Remélem, sakkozóink, női kosarasaink és röplabdázóink kiharcolják a továbbjutást. Az elkövetkezendő időszakban feltétlenül meg kellene oldani a természetjáró szakosztály problémáját is.

Monigl István

Sakk

Közgazd. Egyetem—Pesterzsébeti Építők 6:6.

A jelenlegi listavezető Építők csapatával úgy végeztünk döntetlenre, hogy négy játékos fegyelmezetlensége miatt, kénytelenek voltunk két „üres" táblával kiállni. Eredményünk ilyen körülmények között jónak mondható. A szakosztály vezetősége mindent elkövet azért, hogy a jövőben ilyen fegyelmezetlenség ne fordulhasson elő.

A pontokat Pusztaházy, Ligeti, Gyetvai, Baricz és Velenyák (1—1), illetve dr. Solymár és Juhos (1/2—1/2) szerezték.

Kosárlabda

Március 8-ával megkezdődött az egyetem ipar kari kosárlabda-bajnokság. Az eddigi gyakorlattól eltérően, szó van arról, hogy igazolt versenyzők is nevezhetnek.

AZÉRT, MERT...

Egy órától fél négyig tartott. Tizenhat ember sorsáról döntöttek. Közülük négynek nagyon szomorúan végződött: tanulmányaikat csak évismétléssel folytathatják. Nyolcan kaptak szigorú megrovást, végső figyelmeztetést, ketten megrovást. Másik két hallgató dékáni megintésben részesült. Az ipar kar első félévének záróakkordjai voltak ezek.

— Mi volt az oka? — teszszük fel mi, s tette fel a fegyelmi bizottság elnöke, Barna Gyula elvtárs is a kérdést. A válaszokban legtöbbször egészségi állapotra való hivatkozást hallottunk.

— Kimerültem, éjszakánként nem tudtam aludni. — V. J. szavai ezek. Panaszkodott már régebben is, ezért a kollégiumban kétszemélyes szobában helyezték el. Hogy tulajdonképpen mi baja, ezt ő sem tudja, mert — nem vette a fáradságot, hogy klinikai kivizsgálásra menjen. Ennek eredménye: három vizsgáját elhalasztotta, kettőt pedig le sem tett. Végső figyelmeztetésben részesült.

Néha meglepő indoklással is találkozhattunk:

— A menyasszonyom volt itt Németországból. Ez nagyon lekötött, emberileg érthető, nem? — Zs. K. negyedéves hallgató érvelt így. Ő egyébként jó ismerőse a fegyelmi bizottságnak, most éppen harmadszor találkoztak.

K. I.-t, mint mondotta, többek között azért utasították uv-re, mert a kötelező irodalomba úgy belezavarodott, hogy nem tudta megmondani a szemináriumvezetője nevét. Ez a „memóriazavar" a társadalmi szerződésébe került.

S. Gy. vizsgaeredménye sem akármilyen: két elégséges, és négy elégtelen osztályzata van. Évismétlésre utasították.

A fegyelmi bizottság — Török Imre elvtárs, kari KISZ-felelős szerint — helyesen, szigorúbban bírálta el az ügyeket. Most is és a jövőben még inkább arra fognak törekedni, hogy az első években elejét vegyék annak, hogy harmad- és negyedéves hallgatókat kelljen évismétlésre utasítani.

Váradi György

Előadás az egyesben

A pódiumon mindössze egy szereplő áll. Monológot mond. Kétórás monológot. Hosszút, és unalmasat. És nem egészen mai témáról. Egészen régi témáról. Ilyenkor jó Ludast olvasni, aludni, keresztrejtvényt fejteni, malmozni, kártyázni, dominózni, egyszóval mindent jó csinálni, csak figyelni nem. Én speciel aludni fogok. Jó hosszút, és mélyet. Úgy szépen becsukom a szemem, szólok a szomszédomnak, hogy keltsen fel, ha vége. Na még egy utolsó pillantás a dobogó felé. Jól van, nem néz ide.

De mit csinál ott? Kiáll a pódium legszélére és előrehajolva magyaráz. Alatta úr, talpának egynyolcada a dobogó szélén, hétnyolcada a levegőben. Leesik... Le kell, hogy essen, nincs mese. A fizikai törvények... Szóval le fog esni. Hogy nem hiszed? Na fogadjunk!

Még két mondat, és... Figyelj csak!

De hosszú ez az első mondat. Ja persze a Habsburg abszolutizmus. Arról lehet. De a másodikat már nem tudja befejezni. A szatmári békét már nem éri meg.

Nézd, és nem esett le. Nem lehet. Valami svindli van a dologban. Vagy rossz a fizika, vagy nincs súlypontja, vagy máshol hordja, mint a magamfajta átlagemberek, vagy... vagy nem tudom.

És már sétál fel-alá, közben pedig magyaráz. Nem is olyan unalmas a dolog. Egész érdekes.

Aztán egy galamb repül a terembe, az egyes előadó kedvence. Büszkén és délcegen repül. Mert biztos a siker. Etetni fogják, dédelgetni, becézgetni. Tubi, tubi...

De most semmi hatás. Most senki sem figyeli. Kétségbeesetten körberepüli a termet egyszer, aztán mégegyszer, bukfencet hány, turbékol.

Valaki önkéntelenül felszisszen: Csitt!

És a galamb, a mindenkori sztár, elhallgat, leszáll, leül, figyel.

Most nem rá hallgatnak. Másra. Arra, aki ott a dobogón beszél.

Mert tényleg jól beszél. Persze könnyű neki. Érdekes a téma. Nagyon érdekes.

—Práger—

A FIGYELŐ E HETI SZÁMÁBÓL

A Figyelő e heti számában az első oldalon Horváth Győző írt cikket az újítómozgalom problémáiról, „Újítások, találmányok a mérlegen".

Egyéb fontosabb cikkek: Új módszer a kiskereskedelmi munka hatékonyságának mérésére, Tájékoztató a vállalati átszervezésekről, Összehangolt közgazdasági kutatómunka a KGST-ben, Az úgynevezett használhatósági elvről, Minőségvédelem akadályokkal, Mit hoz a népgazdaságnak a gépgyorsítás?, A vezetés megjavításának eszközei a termelőszövetkezetekben.

Tudományos diákköri pályázat

A rektori hivatal és a KISZ tudományos tanácsa az 1963. november 4—6 között tartandó VI. országos diákköri konferencia alkalmából pályázatot hirdet.

A pályázaton részt vehet minden olyan pályamunka, amely a tudományos diákkörök keretén belül készül el. Kívánatos lenne azonban, ha elsősorban a következő témák kerülnének kidolgozásra:

Nemzetközi gazdasági és politikai kérdések tanszéke:

1. A kubai forradalom győzelme és hatása a nemzeti felszabadító mozgalom fejlődésére Latin-Amerikában.
2. A Szovjetunió és a szocialista országok szerepe a közel-keleti országok gazdasági fejlődésében.
3. A Szovjetunió és a szocialista országok szerepe egyes feketeafrikai országok (pl. Ghana, Guinea) gazdasági fejlődésében.

Gazdaságtörténeti tanszék:

A felszabadulás utáni évek gazdaságtörténete, különös tekintettel a gyáripar történetére.

Politikai gazdaságtan tanszék:

1. Feladataink a szocialista iparosítás terén hazánkban, különös tekintettel a nemzetközi szocialista munkamegosztás továbbfejlesztésére.
2. A magyar termelőszövetkezeteknek nyújtott állami támogatás fejlődése és formái a tömeges kollektivizálás befejezése óta.
3. A szocializmus anyagi-technikai bázisának fő vonásai és fölénye a kapitalizmus anyagi-technikai bázisával szemben.

Pénzügyi tanszék:

1. A beruházási tevékenységgel kapcsolatos anyagi érdekeltség.
2. A nyereségrészesedési rendszer.
3. A multilaterális kliring feltételei a szocalista országok közötti elszámolásokban.

Gazdaságföldrajzi tanszék:

1. Magyarország egyes népgazdasági ágazatának gazdaságföldrajzi elemzése.
2. Magyarország egyes gazdasági körzetének, ill. kisebb gazdasági egységének földrajzi elemzése.

Statisztikai tanszék:

1. A termelés alakulása és a termelés növekedésének tényezői a budapesti iparban (1958—60).
2. A budapesti ruházati forgalom összetételváltozása okainak elemzése.

Ipargazdaságtan tanszék:

1. A gépcsere gazdasági kérdései a szocializmusban.
2. A munkatermelékenység és az átlagbérek közötti összefüggések kérdései a szocialista iparban.

Számviteli tanszék:

1. Ügyviteli gépállomások szervezésének és működésének kérdései
2. Az önköltségszámítás problémái a termelőszövetkezetekben

Belkereskedelmi tanszék:

1. A belkereskedelem tavlati fejlesztésének főbb irányai.
2. A szolgáltatások szerepe és perspektívái

Külkereskedelmi tanszék:

1. A magyar gépkülkereskedelem problémái.
2. A magyar mezőgazdasági export problémái.

Mezőgazdaság gazdaságtana tanszék:

1. Anyagi ösztönzés a mezőgazdaság állami és szövetkezeti szektorában.
2. A növénytermesztés és az állattenyésztés gazdaságosságának kérdései. (E témakörből tetszés szerint választható bármelyik növényi, vagy állattenyésztési termék gazdaságosságának tanulmányozása.)
3. A mezőgazdaság műszaki haladásának közgazdasági kérdései.
4. Az új termelési eljárások alkalmazásának gazdaságossága.

Népgazdaság tervezése tanszék:

A gazdasági irányítás egyes kérdései.

A pályázatok beadásának határideje: 1963. szept. 25.

A pályázat elbírálását a tanszékek végzik. A pályadíjak odaítéléséről a tanszéki javaslatok alapján bizottság dönt, amelynek elnöke Szabó Kálmán elvtárs, tagjai: Szakasits György, Kövér Károly, Párizs Lajos és Bágor Gusztáv elvtársak.

A pályadíjnyertes dolgozatok egyetemünk IV. tudományos diákköri konferenciáján — előreláthatólag 1963. október 10—20 között — kerülnek előadásra és megvitatásra.

Budapest, 1963. február 21.

KISZ tudományos diákköri tanács **Rektori hivatal**

KÖZGAZDÁSZ
a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Cím: IX., Dimitrov tér 6.
Telefon: 186—850/138 m.
Szerkeszti: Bögre Gyuláné
Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat
Készül a Szikra Lapnyomdában
Megjelenik 2 hetenként